Eduskunta
Hallintovaliokunta

Hallintovaliokunta keskiviikko 21.11.2018 klo 11:45 / U 29/2016 vp / Asiantuntijapyyntö

EU:N TURVAPAIKKAVIRASTOA (EUAA) KOSKEVA ASETUSEHDOTUS; U29/2016, HAV:N KUULEMINEN 21.11.2018; MIGRIN LAUSUNTO

Maahanmuuttovirasto on osallistunut aktiivisesti EASOn operatiiviseen tukitoimintaan. Osallistumisen volyymeissa ja painotuksissa on huomioitu Suomen EU-politiikan linjaus, jonka mukaan EU-virastolle annettava asiantuntijatuki on tärkeä osa Suomen osoittamaa solidaarisuutta erityisten maahanmuuttopaineiden alla olevia maita kohtaan. On tärkeää, että myös Suomi voi tilanteen vaatiessa tarvittaessa tukeutua EASOn koordinoimaan apuun ja myös tämä näkökohta puoltaa Suomen aktiivista osallistumista ja yhteydenpitoa EASOon. EUAA:n operaatioissa toimivien asiantuntijoiden tehtäviä ja komission ehdotusta onkin hyvä tarkastella myös asiantuntija-avun vastaanottamisen ja prosessien sujuvuuden näkökulmasta.

Suomen osallistuminen EASOn asiantuntijatukeen nähdään Maahanmuuttovirastossa nykytilanteessa lähtökohtaisesti hyödyllisenä. Operaatioihin osallistuminen tukee muuttovirtoja koskevan tilannekuvan muodostamista ja luo osaltaan pohjaa Suomen ja EASOn tiiviimmälle yhteistyölle. Suomi on osallistunut vuoden 2015 lopulta vuoden 2018 loppuun mennessä yli 50 asiantuntijan panoksella Kreikan, Italian ja Kyproksen tukemiseen. Parhaillaan Maahanmuuttovirastolla on kolme asiantuntijaa EASOn operaatioissa Kreikassa ja ensimmäinen asiantuntija Kyproksella. Tukea Italialle, Kreikalle ja Kyprokselle on tarkoitus jatkaa vuoden 2019 aikana EASOn operatiiviset tarpeet ja myös Suomen oman turvapaikkatilanteen kehittyminen huomioiden.

EUAA-asetukseen sisältyvien operaatioiden käynnistämistä koskevien tilanteiden skaalan kasvun ja velvoittavuuden elementin, sekä nyt käsiteltävänä olevan asiantuntija-avun muotojen laajentamisen myötä viraston tukitoiminta tulee edelleen kasvamaan ja osallistuminen operaatioihin aiheuttaa Maahanmuuttovirastolle pysyvän lisähenkilöstötarpeen. EU-tasolla tulee puolestaan määritellä miten resursointi jakautuu reservipoolista koottujen tukiryhmien ja EUAA:n muun operatiivisen toiminnan välillä. Tätä koskevia keskusteluja ei ole vielä EASOn puitteissa käyty. EASOn operaatiot Kreikassa, Italiassa ja Kyproksella jatkuvat ja muuttoliiketilanteen kehittyessä on hyvin mahdollista että myös uusia operaatioita perustetaan.

EASOn nykyiset operaatiot ovat muodostuneet pitkiksi, jatkuvaluonteisiksi ja asiantuntijamääriltään ja laadullisilta vaatimuksiltaan mittaviksi. Komission antaman ehdotuksen kannalta on merkillepantavaa, että operaatioissa on jo nyt käytännössä toteutettu eräitä turvapaikkavirastoasetuksessa mainittuja lisätyn avun tehtäviä, kuten turvapaikkapuhuttelut ja päätössuositukset/esitykset.

Komission ehdotus mahdollistaa varsin laajan skaalan tukitehtäviä. Maahanmuuttoviraston käytännön kokemusten valossa turvapaikkaprosessin tukemiseen toisen jäsenvaltion asiantuntijan toimesta liittyy toiminnasta saatavien, ensisijaisesti operaation isäntävaltion järjestelmään kohdentuvien mahdollisten prosessuaalisten hyötyjen ohella kuitenkin myös lukuisia käytännön tason haasteita (mm. kielitaito, jäsenmaiden prosessien erilaisuus, työn organisointikysymykset, vastuu turvallisuuden järjestämisestä hotspoteissa).

PL 10, 00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10, 00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

P.O. Box 10, 00086 Maahanmuuttovirasto, Finland
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

Toisaalta on huomioitavaa, että jo vuosia käynnissä olleiden operaatioiden ja yksittäisten tukitoimintojen kustannustehokkuudesta ei ole olemassa evaluoitua tietoa. On tärkeää, että arviointi olisi säännöllistä ja sen tuloksia hyödynnettäisiin operaatioiden suunnittelussa. Lisäksi Maahanmuuttoviraston kokemusten perusteella olisi tarpeellista, että tuleviin operaatiosuunnitelmiin sisällytettäisiin selkeä poistumisstrategia ja tukitoiminnan muodot operaatioissa on suunniteltu niin, että ne tukevat kestävää isäntämaan oman kapasiteetin kehittämistä.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Erikoissuunnittelija Monna Airiainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 20.11.2018 klo 11:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu HaV

Tiedoksi Migri/Johdon assistentti, oikeuspalvelu, turvapaikkayksikkö, apulaispäällikkö, SM/MMO